

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Харківський національний університет внутрішніх справ

Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїстики

Факультет № 6

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

навчальної дисципліни «Актуальні проблеми правоохоронної діяльності»
обов'язкових компонент освітньої програми другого (магістерського) рівня
вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність (Правоохоронна діяльність)

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 21 грудня 2023 року № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 20 грудня 2023 року № 12

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 21 грудня 2023 року № 11

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти
Протокол від 14 грудня 2023 року № 13

Розробники:

1. Завідувач кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти, кандидат юридичних наук, професор Панова Ірина Вікторівна.
2. Доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти, кандидат юридичних наук Іванов Антон Олександрович.
3. Старший викладач кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти, кандидат юридичних наук Крут Катерина Олегівна.

Рецензенти:

1. Заступник начальника відділення поліції №3 Харківського районного управління поліції №1 ГУНП в Харківській області, доктор юридичних наук, старший науковий працівник Прокопенко О.Ю.
2. Доцент кафедри адміністративного права та процесу Факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент Казанчук І.Д.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семинарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема № 1: Адміністративно-правовий статус та структура Національної поліції	12	2	2			8	екзамен
Тема № 2: Загальні засади вступу та проходження служби в поліції	12	2	2			8	
Тема № 3 Особливості адміністративної та дисциплінарної відповідальності поліцейських.	12	2	2			8	
Тема № 4: Поліцейські заходи	12	2	2			8	
Тема № 5: Протидія колабораціонізму органами Національної поліції України	12	2	2			8	
Тема № 6: Роль органів Національної поліції України у забезпеченні дозвільної системи	12	2	2			8	
Тема № 7: Особливості забезпечення безпеки дорожнього руху підрозділами Національної поліції України.	12	2	2			8	
Тема № 8: Адміністративно-юрисдикційна діяльність підрозділів Національної поліції України.	12	2	2			8	
Тема № 9: Контроль та нагляд як основа забезпечення законності в адміністративній діяльності Національної поліції України.	12	2	2			8	
Тема № 10: Взаємодія поліції та суспільства	12	2	2			8	

Всього за 2 семестр	120	20	20			80	
----------------------------	------------	-----------	-----------	--	--	-----------	--

**4.2. 2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)**

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семинарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема № 1: Адміністративно-правовий статус та структура Національної поліції	12	2	2			8	екзамен
Тема № 2: Загальні засади вступу та проходження служби в поліції	12	2	2			8	
Тема № 3 Особливості адміністративної та дисциплінарної відповідальності поліцейських.	12	2	2			8	
Тема № 4: Поліцейські заходи	12					12	
Тема № 5: Протидія колабораціонізму органами Національної поліції України	12					12	
Тема № 6: Роль органів Національної поліції України у забезпеченні дозвільної системи	12					12	
Тема № 7: Особливості забезпечення безпеки дорожнього руху підрозділами Національної поліції України.	12					12	
Тема № 8: Адміністративно-юрисдикційна діяльність підрозділів Національної поліції України.	12					12	
Тема № 9: Контроль та нагляд як основа забезпечення законності в адміністративній діяльності Національної поліції України.	12					12	

Тема № 10: Взаємодія поліції та суспільства	12	2	2			12	
Всього за 2 семестр	120	6	6			108	

2. Методичні вказівки до семінарських занять

Тема № 1. Адміністративно-правовий статус та структура Національної поліції України

Семінарське заняття: *Загальний огляд діяльності Національної поліції та її системи.* Навчальна мета заняття: здійснити загальний огляд діяльності Національної поліції, сформулювати теоретико-правові та організаційно-правові аспекти діяльності Національної поліції України.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття та особливості адміністративної діяльності поліції як органу внутрішніх справ.
2. Правове регулювання адміністративної діяльності Національної поліції.
3. Завдання та принципи діяльності Національної поліції.
4. Форми та методи адміністративної діяльності Національної поліції.
5. Система Національної поліції в Україні.
6. Адміністративно-правовий статус працівника поліції.

Додаткові питання:

1. Правові форми діяльності Національної поліції.
2. Загальна характеристика системи Національної поліції України.

Теми для рефератів:

1. Загальна характеристика Закону України «Про Національну поліцію».
2. Взаємодія Національної поліції з населенням.

Література.

Основна: 1-26.

Додаткова: 27-29.

Тема № 2. Загальні засади вступу та проходження служби в поліції

Семінарське заняття: *Загальні засади вступу та проходження служби в поліції.*

Навчальна мета заняття: здійснити огляд загальних засад проходження служби в поліції.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Вимоги до осіб, що претендують на зайняття посади поліцейського.
2. Порядок призначення на посади поліцейських.
3. Порядок проведення конкурсу.
4. Проходження служби в Національній поліції. Службовий час і час

відпочинку поліцейських. Відпустки поліцейських. Грошове забезпечення поліцейських. Медичне забезпечення поліцейських. Житлове забезпечення поліцейських. Пенсійне забезпечення поліцейських.

Додаткові питання:

1. Обмеження, пов'язані зі службою в поліції.
2. Спеціальні звання поліцейських.

Теми для рефератів:

1. Атестація поліцейських.
2. Пенсійне забезпечення поліцейських.

Література.

Основна: 1-26.

Додаткова: 27-29.

Тема № 3. Особливості адміністративної та дисциплінарної відповідальності поліцейських.

Семінарське заняття: *Особливості адміністративної та дисциплінарної відповідальності поліцейських.*

Навчальна мета заняття: розглянути та з'ясувати особливості адміністративної, дисциплінарної та кримінальної відповідальності поліцейських

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Особливості юридичної відповідальності працівників поліції.
2. Поняття та нормативно-правове закріплення адміністративної відповідальності поліцейського.
3. Загальні положення Дисциплінарного статуту органів внутрішніх справ України та його основні поняття: службова дисципліна; дисциплінарний проступок; начальники та підлеглі, старші й молодші за званням та посадою; накази; облік заохочень і дисциплінарних стягнень.

Додаткові питання:

1. Службова дисципліна
2. Обов'язки керівника щодо підлеглих
3. Дисциплінарні комісії.
4. Забезпечення поліцейському права на захист

Теми для рефератів:

1. Особливості адміністративної відповідальності поліцейського.
2. Дисциплінарна відповідальність поліцейського.

Література.

Основна: 1-26.

Додаткова: 27-29.

Тема № 4. Поліцейські заходи

Семінарське заняття: *Поліцейські заходи*

Навчальна мета заняття: здійснити огляд поліцейських заходів, їх різновидів та форми застосування.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття, вимоги та види поліцейських заходів.
2. Превентивні поліцейські заходи.
3. Перевірка документів особи.
4. Опитування особи.
5. Поверхнева перевірка.
6. Зупинення транспортного засобу.
7. Вимога залишити місце і обмеження доступу на визначену територію.
8. Обмеження пересування особи чи транспортного засобу або фактичного володіння річчю.
9. Проникнення до житла чи іншого володіння особи.
10. Поліцейське піклування.
11. Поліцейські заходи примусу.

Додаткові питання:

1. Підстави для застосування тих чи інших заходів.
2. Особливості застосування превентивних поліцейських заходів.

Теми для рефератів:

1. Превентивні поліцейські заходи
2. Поліцейські заходи примусу

Література.

Основна: 1-26

Додаткова: 27-29

Тема № 5. Протидія колабораціонізму органами Національної поліції України

Семінарське заняття: Протидія колабораціонізму органами Національної поліції України

Навчальна мета заняття: здійснити організаційно-правових засад протидії органами поліції колабораціонізму. Визначити особливості роботи поліції на деокупованих територіях.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття колабораціонізму та його характерні ознаки.
2. Правові засади протидії колабораціонізму.
3. Умови та фактори, що сприяють виникненню колабораціонізму.
4. Заходи щодо протидії колабораціонізму.
5. Загальні та специфічні аспекти роботи поліції на деокупованих територіях.

Додаткові питання:

1. Взаємодія органів поліції з іншими органами державної влади та

органами місцевого самоврядування.

2. Особливості правового регулювання діяльності поліції в умовах воєнного стану.

Теми для рефератів:

1. Роль поліції у проведенні стабілізаційних заходів.
2. Проблеми та виклики у роботі поліції в умовах воєнного стану.

Література.

Основна: 1-26

Додаткова: 27-29

Тема № 6. Роль органів Національної поліції України у забезпеченні дозвільної системи.

Семінарське заняття: Здійснення дозвільної системи органами Національної поліції України.

Навчальна мета заняття: здійснити огляд дозвільної системи органами Національної поліції України

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття та правове регулювання дозвільної системи
2. Поняття та види об'єктів дозвільної системи.
3. Діяльність органів поліції по забезпеченню дотримання правил дозвільної системи.
4. Особливості видачі дозволів підрозділами дозвільної системи на окремі види об'єктів дозвільної системи .
5. Облік об'єктів дозвільної системи
6. Контроль за об'єктами дозвільної системи
7. Відповідальність за порушення правил дозвільної системи.

Додаткові питання:

1. Які документи потрібні для отримання дозволу на придбання зброї?
2. Умови та порядок видачі дозволів.

Теми для рефератів:

1. Правова основа, предмети та об'єкти дозвільної системи дозвільної системи.
2. Актуальні проблеми щодо забезпечення правил дозвільної системи в Україні.

Література.

Основна: 1-26.

Додаткова: 27-29.

Тема № 7. Особливості забезпечення безпеки дорожнього руху підрозділами Національної поліції України

Семінарське заняття: Особливості забезпечення безпеки дорожнього руху підрозділами Національної поліції України

Навчальна мета заняття: здійснити огляд повноважень підрозділів Національної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Правове регулювання та основні завдання органів поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.
2. Основні напрямки діяльності органів поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху
3. Повноваження Міністерства внутрішніх справ України у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.
4. Повноваження Національної поліції України у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху

Додаткові питання:

1. Сервісні центри МВС, їх завдання та функції.
2. Інноваційні технології у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху підрозділами Національної поліції України.
3. Особливості відсторонення осіб від керування транспортними засобами, річковими і маломірними суднами та огляд на стан алкогольного, наркотичного сп'яніння.
4. Особливості складення протоколу про адміністративні правопорушення у сфері дорожнього руху.

Теми для рефератів:

1. Актуальні питання та особливості забезпечення правил безпеки дорожнього руху підрозділами Національної поліції України.
2. Особливості провадження в справах про адміністративні правопорушення в сфері безпеки дорожнього руху
3. Особливості тимчасового вилучення посвідчення водія.
4. Особливості тимчасового затримання транспортних засобів.

Література.

Основна: 1-26

Додаткова: 27-29.

Тема № 8. Адміністративно-юрисдикційна діяльність підрозділів Національної поліції України

Семінарське заняття: *Адміністративно-юрисдикційна діяльність підрозділів Національної поліції України.*

Навчальна мета заняття: здійснити огляд адміністративно-юрисдикційної діяльності підрозділів Національної поліції України

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Зміст та особливості адміністративно-юрисдикційної діяльності поліції.
2. Провадження у справах про адміністративні правопорушення, підвідомчих органам поліції
3. Порушення справи і попереднє з'ясування її обставин.

4. Розгляд справи .
5. Оскарження та опротестування постанови у справі, перегляд справи.
6. Виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.
7. Адміністративно-юрисдикційна діяльність органів поліції щодо розгляду та вирішення звернень громадян.

Додаткові питання:

1. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
2. Порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події.
3. Відповідальність за порушення законодавства про звернення громадян.

Теми для рефератів:

1. Особливості адміністративно-юрисдикційної діяльності поліції
2. Особливості провадження у справах про адміністративні правопорушення, підвідомчі органам поліції.

Література.

Основна: 1-26.

Додаткова: 27-29.

Тема № 9. Контроль та нагляд як основа забезпечення законності в адміністративній діяльності Національної поліції України

Семінарське заняття: Контроль та нагляд як основа забезпечення законності в адміністративній діяльності Національної поліції України

Навчальна мета заняття: здійснити огляд контролю та нагляду в професійній діяльності органів поліції.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Система контролю та нагляду за адміністративною діяльністю Національної поліції.
2. Здійснення контролю за діяльністю Національної поліції органами державної влади та місцевого самоврядування.
3. Внутрішньовідомчий контроль за дотриманням законності в адміністративній діяльності Національної поліції: поняття та форми здійснення.
4. Особливості судового контролю за дотриманням законності в адміністративній діяльності Національної поліції.
5. Прокурорський нагляд за адміністративною діяльністю Національної поліції.
6. Зміст та форми громадського контролю за дотриманням законності в адміністративній діяльності Національної поліції
7. Оскарження незаконних дій працівників Національної поліції.

Додаткові питання:

1. Охарактеризуйте основні форми (способи) забезпечення законності в

діяльності органів поліції України.

2. Назвіть нормативно-правові акти України, якими регламентовано контрольно-наглядову діяльність органів та підрозділів поліції.

Теми для рефератів:

1. Співвідношення контролю та нагляду в професійній діяльності органів поліції.

2. Форми реалізації громадського контролю за професійною діяльністю працівників органів поліції України

Література.

Основна: 1-26

Додаткова: 27-29.

Тема № 10. Взаємодія поліції та суспільства

Семінарське заняття: Організація роботи поліції та суспільства

Навчальна мета заняття: здійснити огляд організації роботи поліції та суспільства

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Взаємодія поліції з органами виконавчої влади.
2. Взаємодія поліції з органами місцевого самоврядування..
3. Взаємодія поліції з інституціями громадянського суспільства.

Додаткові питання:

1. Принципи взаємодії поліції з населенням
2. Оцінювання громадськістю ефективності діяльності поліції

Теми для рефератів:

1. Шляхи забезпечення довіри населення до поліції.
2. Застосування поліцією концепції паблік рілейшн.

Література.

Основна: 1-26

Додаткова: 27-29.

4. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в

Інтернеті

Основна:

1. Конституція України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

2. Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України: закон України від 22.02.2006 № 3460-IV [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3460-15>.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

4. Про Національну поліцію: закон України [Електронний ресурс]. -

Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

5. Закон України Про внесення змін до законів України "Про Національну поліцію" та "Про Дисциплінарний статут Національної поліції України" з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2123-20#n6>

6. Про безоплатну правову допомогу: закон України від 02.06.2011 № 3460-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>.

7. Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою : постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 № 1363 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-п>.

8. Про охоронну діяльність: закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4616-17>.

9. Про джерела фінансування органів державної влади: закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/783-14>.

10. Про затвердження Положення про Національну поліцію України: постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248607704>.

11. Питання функціонування органів поліції охорони як територіальних органів Національної поліції та ліквідації деяких територіальних органів Міністерства внутрішніх справ: постанова Кабінету Міністрів України від 13.10.2015 № 834 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/834-2015-%D0%BF>.

12. Питання забезпечення охорони об'єктів державної та інших форм власності: постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 937 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248634004>.

13. Про заходи щодо вдосконалення охорони об'єктів державної та інших форм власності: постанова Кабінету Міністрів України від 10.08.1993 № 615 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/615-93-%D0%BF>.

14. Постанова КМУ Про затвердження Положення про дозвільну систему [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-92-п#Text>

15. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також

боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text>

16. Про затвердження Положення про Департамент поліції охорони: наказ Національної поліції України від 06.11.2015 № 43.

17. Положення Про патрульну службу: Наказ МВС України від 02.07.2015 № 796.

18. Про дорожній рух: закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3353-12>.

19. Положення Про патрульну службу: наказ МВС України від 02.07.2015 № 796.

20. Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення: Закон України від 22 вересня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 52. – Ст. 565.

21. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: Наказ МВС України від 07.11.2015 № 1395.

22. Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції : наказ Міністерства внутрішніх справ України 06.11.2015 № 1376 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15>.

23. Інструкція з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 № 440 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17/conv>

24. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад від 28.07.2017 № 650 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>

25. Інструкція про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.11.2015 № 1377 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1498-15/conv/para15#n15>.

26. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ: загальна частина: навч. посібник / Кол. авт.; // за загал. редакцією д-ра юрид. наук, проф., С.М. Алфьорова. – Дніпропетровськ : 2014. – 216 с.

Допоміжна:

27. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О.М. Бандурки ; [О. І. Безпалова, О.В. Джафарова, С.М. Князєв та ін.; передм. О. М. Бандурки] ; МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ – Харків:

ХНУВС, 2017. – 242 с.

28. Адміністративна діяльність органів поліції України : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В.В.Сокуренка ; [О.І. Безпалова, О.В. Джафарова, В.А. Троян та ін. ; передм. В.В. Сокуренка] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2017. – 432 с.

29. Зразки протоколів про адміністративні правопорушення, складання яких підвідомче Національній поліції: практ. посіб./авт.-уклад.: Т.П. Мінка, Р.В. Миронюк, В.А. Глуховея та ін. – Х. Право, 2016. – 182 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. <http://scholar.google.com> - Пошукова система Google Академія (Google Scholar).
2. <https://rada.gov.ua/> – Верховна Рада України
3. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
4. <https://mvs.gov.ua/> - Міністерство внутрішніх справ
5. <http://www.nau.kiev.ua> – Нормативні акти України
6. https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/kas_adm/ - Касаційний адміністративний суд у складі Верховного суду
7. www.reyestr.court.gov.ua – Єдиний державний реєстр судових рішень.
8. www.nbuv.gov.ua – електронний каталог Національної бібліотеки України ім. Вернадського.
9. <https://www.npu.gov.ua/> - Національна поліція України
10. <http://www.guds.gov.ua> – Головне управління державної служби України